

Tisztelt Olvasó!

A 2025-ös év harmadik lapszámát tartja a kezében, megújult külső és belső tartalommal. Köszönettel tartozunk a szerzők, lektorok és szerkesztők szakmai és tudományos elköteleződéséért, amellyel a tanulmányokat írták, lektorálták és szerkesztették. A fentiek mellett a lap továbbra is biztosítja, hogy minden, a rendészet rendeltetésével, intézményrendszerével, feladataival, személyzetével, működésével, jogi szabályozásával kapcsolatos munkának helyet adjon. Erősítve ezzel is a lap nemzetközi láthatóságát, elősegítve a hazai és nemzetközi kutatási eredmények, elméletek disszeminálását.

A *Magyar Rendészet* elsődleges célkitűzése a rendészettudomány egyetemi szintű oktatásának támogatása, új tudományos eredmények közzététele, valamint szakmai tudományos fórum és publikációs lehetőség biztosítása. Tudományterületi fókusza a rendészettudomány, valamint a bűnügyi tudományok, kellő nyitottsággal a többi tudományterületről kapcsolódó tudományos eredményekre és az interdiszciplináris megközelítésre.

Jelen lapszám teljes mértékben megfelel a fent leírtaknak, azaz a *Magyar Rendészet* célkitűzéseinek. A szerzői kör sokszínűsége – a tudományos fokozattal és kutatási tapasztalattal rendelkező szerzők és gyakorlati szakemberek mellett doktori hallgatók írásai is helyet kaptak – vetekszik az írással lefedett tématerületek változatosságával.

Folyóiratunk az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának besorolása szerint „B” kategóriás lap, amely évente négy számmal jelenik meg. Szerkesztőségünk az NKE Rendészettudományi Karán működik, kiadója a Ludovika Egyetemi Kiadó. Lapszámaink is jól tükrözik törekvéseinket, hiszen a publikált tudományos közlemények a rendészet elméleti és gyakorlati világának sokoldalú, alapos és hiteles elemzését adják, amiben kiemelkedő szerepe van lektorainknak, akik ellenszolgáltatás nélkül tesznek eleget a szerkesztőség felkérésének, és végzik felelősségteljes munkájukat, garantálva a megjelenő közlemények megfelelését a magas szintű elvárásoknak.

Visszatekintés

Az előző, 2025/2-es lapszámunk *Büntetés-végrehajtási* rovata rövid áttekintést nyújt az idő fogalmi meghatározásának kérdéséről, valamint bemutatja az időperspektíva modellt mint a fogvatartotti populáció szubjektív időérzékelésének vizsgálatára alkalmazható elméleti és módszertani keretet.

A *Rendészeti gyakorlat* rovat szerzői egyrészt feltárják, hogy az eredményesebb és kevésbé eredményes tagországok tekintetében megállapítható-e összefüggés a nemzeti szintű gazdaságban a szellemi tulajdonjogok betöltött jelentősége és a felderítési adatok összevetése kapcsán, bemutatják a diplomáciai események hátterében zajló, azok biztosításához szükséges összetett,

profizmussal kivitelezett rendvédelmi munkát, továbbá a 2024. évben megtartott O.Z.O.R.A fesztivál során kialakult, a közlekedés biztonságát befolyásoló körülményeket, és ismertetik a vasúti határforgalom-ellenőrzéshez kapcsolódó jogellenes cselekmények beazonosítását, továbbá a határrendészeti adatok és részadatok közötti viszonyrendszert. Megvizsgáljuk a bántalmazott gyermekek meghallgatását végző szakemberek szerepét, a velük szemben támasztott elvárásokat, valamint az ezzel járó kihívásokat.

Szintén izgalmas a hadifoglyok ellátásának rendészeti és egészségügyi összefüggéseinek kérdése, valamint a szakterületek közötti együttműködés szükségessége a művelettervezés kezdeti fázisától kezdve, de nem különben az az internetszolgáltatók gyermekpornográfiával kapcsolatos bejelentési kötelezettségének vizsgálata, valamint az erre vonatkozó nemzetközi, uniós és hazai jogszabályok elemzése.

A *Rendészettudomány* című rovat szerzői többek között arra keresik a választ, hogy a rendőrök miként vélekednek az egymás közötti, valamint a vezetőikkel, a társszervekkel és médiaszolgáltatókkal folytatott kommunikációról. Az is szóba kerül, hogy a rendőrség mint szervezet hogyan jeleníti meg önmagát a külvilág felé. A migráció pszichológiájának transzperszonális dimenzióit vizsgálva igyekeznek kapcsolatot találni a befogadók rugalmasságának hiánya és a bevándorlók bűnözése között.

Jelen lapszám szerzőink révén reményünk szerint hozzájárul a magánbiztonság precíz elméleti alapjainak kidolgozásához a jövőbeni eredményesebb és hatékonyabb rendészeti működés érdekében, továbbá a magyar rendőrség teljesítményértékelési rendszere kompetenciaalapú megközelítésének elemzésével és javaslatok megfogalmazásával az objektivitás és hatékonyság növeléséhez.

A *Rendészettörténet* rovat szerzője a kriminológiában, kriminalisztikában és büntetőjogban egyedülálló eset bemutatásával képet ad a korszak joggyakorlatáról, a közvélemény szerepéről és a kutatás nehézségeiről.

A *Kiberbiztonság* rovat szerzője az online fizetésekhez kapcsolódó bűncselekmények multidiszciplináris vizsgálatát tűzi ki célul, rámutatva a kriminalisztikai, jogi és szociológiai nézőpontokból eredő kihívásokra.

A *Komplementer rendészet* rovat szerzője az Egyesült Királyságban működő, önkéntesekből álló rendészeti szervezet, a Speciális Önkéntes Rendőrség bemutatását tűzte ki célul.

A *Szabálysértési jog* című rovat szerzője a szabálysértési elzárással is sújtható szabálysértések elkövetőivel szemben fennálló sajátos eljárási rendet ismerteti.

Jelen számunk margójára

Kriminológia

A szexuális motivációjú emberölések hazai vizsgálata nem örvend túl nagy népszerűségnek, aminek oka vélhetően az, hogy prevalenciája igen alacsony, így stabil, kvantitatív alapokon nyugvó következtetéseket nehéz megfogalmazni a jelenséggel kapcsolatban. Jelen tanulmány célja egyrészt ezen elkövetői tipológiák és típusok bemutatása, másrészt a szerző doktori kutatásának eredményei alapján meghatározott és differenciált elkövetői típusok ismertetése (ERDÉLYI Ákos: *A szexuális motivációjú emberölést elkövetők tipológia-vizsgálata hazai mintán*).

Németország – 2024 tavaszán – részlegesen legalizálta a marihuána fogyasztását, lehetővé téve a felnőttek számára korlátozott mennyiségű kannabisz birtoklását és fogyasztását. Ez a lépés jelentős társadalmi és politikai vitákat váltott ki, ugyanakkor új kutatási lehetőségeket is teremtett a drogpolitika hatásainak elemzésére. Jelen kutatás arra irányult, hogy elemezze, hogyan alakul a marihuána fogyasztása a legalizáció előtti, illetve utána következő hónapokban (Bernadett HORVÁTH BACSÓ: *The Road to Success or Failure? Trends in Marijuana Use in Germany Immediately Before and After Legalization*).

Az ADHD hatásai szerteágazóak, a kutatók egyértelműen összefüggésbe hozzák a bűnelkövetői magatartással. A fiatalkorú bűnelkövetők körében az ADHD előfordulási gyakorisága jelentősen magasabb, mint az általános populációban, ami mind oktatási, mind kriminológiai szempontból mélyreható következményekkel jár. A tanulmány legfőbb értéke a téma szakirodalmi hátterének feldolgozása mellett annak bemutatása, milyen összefüggés fedezhető fel az oktatási és kriminológiai következmények között (MIKLÓSI Márta: *Az ADHD fiatalkorú bűnelkövetők esetében való előfordulásának vizsgálata, különös tekintettel az oktatási és kriminológiai összefüggésekre a nemzetközi szakirodalom tükrében*).

Rendészeti humánpolitika

A rendőrség külső és belső kommunikációját egy átdolgozott, 2023-ban kiadott norma szabályozza. Sok más terület mellett, a kommunikációval szemben is elvárás a hatékonyság, azonban jelenleg a magyar rendőrségnek nincs egységes kommunikációs stratégiája. Két vármegye rendőreinek bevonásával a szerző arra kereste a választ, hogy a rendőrök hogyan kommunikálnak egymással, vezetőikkel, a társszervekkel és médiaszolgáltatókkal, továbbá a rendőrség mint szervezet miként és milyen csatornákon keresztül jeleníti meg magát a külvilág irányába (ANDRÁS Hunor Lehel: *Hogyan kommunikálunk? Kutatói rendőrkávéház és fókuszcsoporthoz tartozó interjú a Pest vármegyei rendőrök körében, 2. rész*).

Az Egyesült Királyságban 1998 augusztusa és 1999 januárja között nyolc rendészeti szervezeti egységnél folytattak kutatást a kisebbségi rendőrtisztek szolgálatba lépését követő előrehaladásáról, azzal a céllal, hogy azonosítsák azokat a tényezőket, amelyek közvetlenül és közvetve befolyásolják az etnikai kisebbségi rendőrtisztek karrierjét. A szerző a hivatkozott kutatás segítségével bemutatja, hogy mi jellemzi a hazai kisebbségi rekrutációt és az etnikai kisebbséghez tartozó szakemberek megtartását a magyar rendőrségnél. A roma kisebbséghez tartozó rendőrtisztek karrierprofiljának vizsgálatával sürgeti az európai összehasonlító rendészeti kutatások megerősödését (LAKATOS Róbert: *Gondolatok a hazai roma rendőrök szakmai pályafutásáról egy angol rendészeti kutatás kapcsán*).

Jelen írásukban a szerzők arra igyekeznek rámutatni, hogy a rendészeti szervek személyi állományát érintő és veszélyeztető rendkívüli események milyen hosszú távú, negatív pszichés hatásokat, diszfunkciókat eredményezhetnek. Céljuk az is, hogy átfogó képet adjanak a traumákból származó lehetséges pszichopatológiákról annak érdekében, hogy a rendészeti dolgozók képet kapjanak a lehetséges veszélyekről, és önmonitorozással és önreflexióval képessé váljanak saját mentális egészségük megőrzése érdekében adaptív megküzdési stratégiák kidolgozására (NAGY János – ERDÉLYI Ákos: *Rendkívüli események krízislektana. A traumatizált személyek fontossága a rendkívüli események utókezelésében*).

Rendészeti felsőoktatás

Az intézkedéstaktika a rendészek igen összetett és minden más rendészeti ismeretet szintetizáló tevékenysége. Ennek oktatása kiemelt figyelmet igényel, azonban az oktatói kompetenciák fejlesztése ezen a területen eddig háttérbe szorult. A tanulmány elsősorban a rendőrség, azon belül kiemelten a Nemzeti Közszerológáti Egyetem Rendészettudományi Kar intézkedéstaktikai oktatás feladatait vizsgálja, és ennek a munkakörnek a fejlesztésével kapcsolatban tesz javaslatokat, ám ezek a feladatok jelen vannak más rendészeti szervek intézkedéstaktikai képzésében is (MÁTÉS Gábor: *Gondolatok az intézkedéstaktika oktatásának feladatairól*).

A felsőoktatásba való belépés kritikus életszakasz, különösen a hivatásos szolgálatra készülő rendészeti hallgatók számára, akik egyszerre civil egyetemisták és tisztjelöltek. A kettős jogviszony, a fizikai és pszichés alkalmassági követelmények, valamint a hierarchikus intézményi struktúra jelentős mentális terhelést ró a hallgatókra. A tanulmány célja, hogy bemutassa a rendészeti felsőoktatásba belépő hallgatók pszichés kihívásait, valamint azt, hogy a pszichoedukáció hogyan járulhat hozzá a mentális jóllétük megalapozásához és a hivatásos létre való felkészülésükhöz (RADVÁNSZKI Ronett: *A pszichoedukáció szerepe a rendészeti felsőoktatásban*).

Rendészettudomány

A tanulmány középpontjában egy olyan mesterségesintelligencia- (MI-) alapú innovatív szoftver koncepciója áll, amely az online térben elkövetett bűncselekmények prediktív megelőzését célozza meg. A kiberbűnözés jelentős térnyerésével párhuzamosan megnőtt az igény olyan proaktív, technológiai eszközök iránt, amelyek nem csupán a bűncselekmények utólagos felderítésére, hanem azok hatékony megelőzésére is alkalmasak. A tanulmány arra a komplex kérdésre keresi a választ, hogy lehetséges-e egy olyan adaptív rendszer fejlesztése, amely képes valós időben azonosítani azokat a felhasználókat, akik online magatartásuk alapján magasabb viktimizációs kockázati indexszel rendelkeznek (ÁRPÁS Béla – GYARAKI Réka – PRISKI Zsannett: *Prediktív bűnmegelőzés a kiberbűnözés ellen: egy MI-alapú szoftver fejlesztésének indoklottsága és lehetőségei*).

A tanulmány a közösségi rendészet eredeti normatív víziójának történeti torzulását vizsgálja New York városának példáján keresztül. A szerző bemutatja a koncepció eredeti, közösségközpontú és bűnmegelőző célkitűzéseitől való fokozatos eltávolodást a város rendészeti stratégiájában (BUDAVÁRI Árpád: *A közösségi rendészet varázstalanítása New Yorkban*).

Az önvezető járművek térnyerése alapjaiban formálja át a közlekedés technológiai és jogi keretrendszerét, különösen a mesterséges intelligencia alkalmazásával. Jelentős kutatások foglalkoztak már az autonóm technológiák műszaki fejlettségével, azonban a gépi döntéshozatal büntetőjogi és etikai értékelése továbbra is számos tisztázatlan kérdést vet fel. A tanulmány célja, hogy feltárja az önvezető járművek által generált felelősségi és jogalkotási kihívásokat, különös tekintettel a közlekedési büntetőjog, a gépi döntések etikája és a jogi elszámoltathatóság összefüggéseire (HARANGOZÓ Valentin: *Önvezető járművek a mesterséges intelligencia, az etika és a közlekedési büntetőjog hálójában*).

A hazai városi környezetben a gyalogosok érintettségével bekövetkező személyesüléses közúti balesetek kockázatát döntően a csomóponti kialakítás, a láthatósági feltételek és

a jellemző sebességszintek alakítják. Ezek a mechanizmusok a szakirodalomban és a gyakorlati tapasztalatokban külön-külön jól leírhatók, ugyanakkor a rendészeti eszköztárral összehangolt, mechanizmusalapú összegzés hiányos. A tanulmány ezt a hiátust kívánja pótolni (KRENNER József: *Innovatív módszerek a közlekedésbiztonság erősítésére: szituációs bűnmegelőzési és környezeti kriminológiai megközelítések*).

Rendészettörténet

A tanulmány elkészítésének célja Magyarország fővárosában Budapesten, a 19–20. század második negyedéig működő boltőrség sokak által csak kevésbé ismert történetének és működésének vizsgálata. A tanulmány szerzői gyakorló rendészeti szakemberként elemzik a fővárosi boltőrség működésével kapcsolatban fellelhető tanulmányokat, levéltári és a korabeli sajtóban megjelent forrásokat, bepillantást adva a századfordulós Budapest vagyon- és rendvédelmi szervezeteinek napjainkra már feledésbe merült működésébe (ERNYES Mihály – LIPPAI Zsolt: *Szemelvények az egykori Budapest boltőrségének működéséből*).

A magyar kriminalisztika- és rendészettörténetben kevés figyelmet kap a hivatásuk végzése közben életüket vesztett rendőrök emlékének ápolása. A tanulmány Kalmár József detektív emlékért idézi fel, aki 1915. február 4-én, szolgálatteljesítés közben vesztette életét, így ő lett a magyar kriminalisztika első hősi halált halt detektívje (MÁTYÁS Szabolcs: *Az első hősi halált halt detektív, Kalmár József*).

A tanulmány célja a mai Pest Vármegye területén 1945-ben újjászervezett rendőrségi szervezetrendszer bemutatása, a korabeli jogi normák, valamint a társadalmi és politikai tényezők tükrében (ÖVEGES Kristóf: *A rendőri munka újjászervezése a mai Pest vármegye területén 1945-ben*).

Terrorizmus

A tanulmány fő célja, hogy empirikus kutatás keretein belül, Franciaország és az iszlám kapcsolataira fókuszálva áttekintse és ismertesse a muszlim bevándorlás demográfiai következményeit, továbbá a 2014 és 2023 között Európában történt terrortámadások legfontosabb jellemzőit (VAJDA Endre Edvárd: *A terrorizmus bűnözésföldrajzi vonatkozásai Európában, különös tekintettel Franciaországra*).

Budapest, 2025. november 15.

Tisztelettel:

Dr. Christián László r. dandártábornok
tanszékvezető egyetemi tanár
főszerkesztő